

Nr 74.

Ankom till riksdagens kansli den 24 juli 1914 kl. 12 m.

Utlåtande, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående försäljning av viss del av förra militiebostället Ryssvi nr 1 i Uppsala län.

(1:a avd.)

I en till riksdagen den 20 juni 1914 avlåten, till jordbruksutskottet för förberedande handläggning hänvisad proposition, nr 170, har Kungl. Maj:t under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag föreslagit riksdagen medgiva, att de å en i ärendet företedd karta med litt. A och litt. B betecknade lotterna av förra fanjunkarbostället $\frac{3}{4}$ mantal Ryssvi nr 1 i Kungshusby socken av Uppsala län må å offentlig auktion försäljas till den högstbjudande under de i kungl. brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor med iakttagande, att lotterna utbjudas först var för sig och därefter gemensamt samt att vid försäljning av lotten litt. A förbehåll göres om rätt för innehavare av lotten litt. B till fri utfartsväg över lotten litt. A.

I detta ärende har departementschefen till berörda statsrådsprotokoll anfört följande:

»Förra fanjunkarbostället $\frac{3}{4}$ mantal Ryssvi nr 1 i Kungshusby socken av Uppsala län är för statsverkets räkning utarrenderat till den 14 mars 1916 mot årligt arrende av 685 kronor. Under år 1913 har egendomen undergått arrendeuppskattning, varvid förslag väckts om försäljning av viss del av egendomen. I skrivelse den 8 maj 1914 har domänstyrelsen underställt frågan om egendomens disposition Kungl. Maj:ts prövning samt för sådant ändamål överlämnat instrumentet över

förrättningen med flera ärendet rörande handlingar, däribland en av distriktslantmätaren M. Mörtzell år 1912 kopierad karta över egendomens inägor.

Av dessa handlingar inhämtas, bland annat, följande.

Egendomen är belägen omkring 2 mil från Enköping och lika långt från Grillby järnvägsstation. Egendomens inägor utgöra 45 hektar 81.9 ar, därav 35 hektar 27.3 ar tomt och åker, 1 hektar 15.8 ar äng, 9 hektar 26.8 ar avrösningsjord och 12 ar impediment. Egendomens utmark omfattar en areal av 88 hektar 51 ar och har icke medföljt arrendet utan varit ställd under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning. Å egendomens utmark finnes ett torp, Västervik, som jämlikt domänstyrelsens beslut blivit avhyst, ävensom inägoskiftet Glasviken. Uppskattningsmännen hava föreslagit, att även Västervik och Glasviken skulle ställas under skogsstatens omedelbara vård och förvaltning.

Någon styckning eller avsöndring av mark i det syfte, som anges i kungörelsen den 17 oktober 1913 angående grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från vissa kronoegendomar, hava uppskattningsmännen icke ansett böra ske.

Arrendevärdet å egendomens inägor med undantag av Västervik och Glasviken har föreslagits till 690 kronor.

Emellertid hava uppskattningsmännen emot en förnyad utarrendering anfört, att det vore till egendomens skada att, som hittills skett, upplåta densamma som sidobruk till annan fastighet. Skulle däremot egendomen brukas för sig, erfordrades nytt boningshus för arrendatorn, nytt magasin och ny lada. Dessa byggnader syntes icke kunna uppföras under en kostnad av 10,000 kronor, vilken summa icke kunde genom höjt arrende förräntas. Med anledning härav ansåge uppskattningsmännen, att den utarrenderade delen av egendomen med undantag av Västervik och Glasviken borde försäljas tillika med så stor del av egendomens utmark, å kartan utmärkt med streckade blyertslinjer, att husbehovet därav kunde nödtorftigt fyllas. Den sålunda till försäljning föreslagna delen av egendomen omfattar en areal av 32 hektar 0.7 ar tomt och åker, 87 ar äng, 12 ar impediment, 8 hektar 37.3 ar backar i inägorna och 14 hektar 75 ar skogsmark eller tillhoppa 56 hektar 12 ar. Ifrågavarande område har saluvärderats till 20,000 kronor, därav 4,250 kronor för utmark med därå växande skog.

Kungl. Maj:ts befallningshavande i länet har — med tillkännagivande att Kungl. Maj:ts befallningshavande veterligt inga särskilda omständigheter påkallade egendomens bibehållande åt kronan — hemställt, att egendomen måtte i behörig ordning försäljas.

Med hänsyn till de nu å egendomen befintliga husens otillräcklighet syntes det emellertid domänstyrelsen lämpligt att, om egendomen skulle säljas, uppdelas densamma i två ungefär lika stora brukningsdelar, och styrelsen anhöll fördenskull, att Kungl. Maj:ts befallningshavande måtte föranstalta om uppgörande av förslag i sådant hänseende.

Vid den förrättning, som i anledning därav verkstälts av domänintendenten och vederbörande arrendeuppskattningsmän, har föreslagits, att egendomens inägor måtte uppdelas i två lotter, A och B, på sätt å kartan utmärkts med röd gränslinje.

Lotten litt. A, varå egendomens åbyggnader äro belägna, har en areal av 29 hektar 93.2 ar, därav 15 hektar 65.7 ar tomt och åker, 58.8 ar äng, 7 hektar 51.6 ar backar i inägorna, 7.1 ar impediment och 6 hektar 1 ar skogsmark. Denna lott har saluvärderats till 10,200 kronor och arrendevärderats till 350 kronor.

Lotten litt. B, som är obebyggd, har en areal av 26 hektar 18.8 ar, därav 16 hektar 35 ar åker, 28.2 ar äng, 85.7 ar backar i inägorna, 4.9 ar impediment och 8 hektar 65 ar skogsmark. Denna lott har saluvärderats till 8,300 kronor och arrendevärderats till 340 kronor.

Vid försäljningen borde förbehåll göras om rätt för köpare av lotten litt. B till fri utfartsväg över lotten litt. A.

Vid avgivande av detta förslag hava uppskattningsmännen emellertid därjämte som sin mening uttalat, att en dylik delning av egendomen vore för kronan ofördelaktig och ej heller torde leda till avsett ändamål, åstadkommande av ett nytt eget hem å den obebyggda försäljningslotten. Troligare vore, att den person, som eventuellt inköpte denna lott, gjorde detta i avsikt att avverka skogen och sedan realisera inägorna, möjligen till ägaren av lotten litt. A, vilken såsom närmast boende antagligen skulle vara den, som först komme i fråga. I anledning därav hava uppskattningsmännen hemställt, att deras ursprungliga förslag om egendomens disposition måtte såsom för kronan fördelaktigast vinna godkännande.

För egen del har domänstyrelsen, som icke hade sig bekant någon anledning att för något allmänt ändamål behålla ifrågavarande del av egendomen i kronans ägo och som ansåge, att återstående delen av egendomen borde avsättas till kronopark, förordat egendomens försäljning i två delar å offentlig auktion till den högstbjudande.

I likhet med uppskattningsmännen och de myndigheter, som yttrat sig i ärendet, finner jag icke något skäl att, sedan utmarken till denna egendom avsatts till kronopark, i kronans ägo behålla återstoden av den-

samma. I avseende på egendomens försäljning synes mig försök böra göras att sälja densamma, styckad i två lotter, på sätt förslaget härom innehåller. Uppskattningsmännen hava vid den senare förrättningen uttalat, att lotten litt. A vore försedd med för denna lott fullt tillräckliga åbyggnader. Det synes då lämpligt att sådan anordning vidtages, att dels lotten litt. A må kunna utgöra en självständig gård, och dels genom särskilt utbud av lotten litt. B tillfälle erbjudes att även av denna bilda ett nytt eget hem.»

Utskottet har icke haft något att erinra mot förevarande framställning och hemställer därför,

att riksdagen må bifalla Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

Stockholm den 23 juli 1914.

På jordbruksutskottets vägnar:

D. PERSSON i Tällberg.

Närvarande: se utlåtande nr 76.
